

[Statsministeren]

Foruden disse retssager har EF-Kommissionen stævnet Danmark i samme spørgsmål, og regeringen forventer, at denne sag hurtigt bliver bragt til afslutning.

Men jeg vil gerne gå nogle år tilbage i tiden. Som jeg tror vi alle husker, medførte overenskomstfornyelserne i 1987 ganske kraftige lønstigninger. Disse lønstigninger ville givet fore til en alvorlig forværring af beskæftigelsen, især i de udlandskonkurrerende erhverv, og en forøgelse af det store betalingsbalanceunderskud, vi kæmpede med i denne periode.

Yderligere ville der blive skabt tvivl om holdbarheden af den danske fastkurspolitik, renten ville kunne stige, hvis udviklingen blot havde fået lov til at løbe videre.

Den daværende regering iværksatte derfor på den baggrund et stort udredningsarbejde med henblik på ved omlægninger – hvis det var muligt – af skattestrukturen at fremme beskæftigelsen. Dette udviklingsarbejde, som var meget omfattende, udviklede sig i løbet af sommeren 1987 til den del, der blev til den såkaldte eksportpakke, og den del, der handlede om arbejdsgiverafgifterne, omkostningsniveauet og konkurrenceevnen.

Så når vi frem til november-december 1987; da blev regeringens forslag drøftet i det såkaldte 10-dages-udvalg, som regeringen og arbejdsmarkedets parter nedsatte på det, vi kaldte 3-dages-mødet, den 18. november 1987.

Resultatet af Folketingets senere behandling af regeringens forslag blev, at arbejdsgiverne blev lettet for afgifter og omkostninger i et sådant omfang, at lønstigningerne fra foråret 1987 faktisk blev neutraliseret.

Dette betød en forbedring af vores konkurrenceevne med ikke mindre end ca. 5 pct. Man kan sige, at den tabte konkurrenceevne blev retableret, og de truende udsigter for beskæftigelsen, renten og betalingsbalancen blev undgået.

Fjernelsen af arbejdsgiverafgifterne medførte et provenutab for staten. Provenutabet blev delvis inddækket af arbejdsmarkedsbidraget, men uden at det førte til inflation eller nye lønstigninger.

Loven om arbejdsmarkedsbidrag blev gennemført med virkning fra 1. januar 1988.

Jeg er ikke i tvivl om, at disse mangfoldige initiativer i 1987 forebyggede en egentlig nedgangskonjunktur og sikrede – mente vi den-

gang – mindst mellem 35.000 og 50.000 arbejdspladser. Jeg har set, at DA for få uger siden har foretaget en ny vurdering, der går ud på, at eksportpakken og omlægningen sammen med de senere års løntilbageholdenhed har sikret 75.000-80.000 arbejdspladser.

Nu kan man selvfølgelig spørge, hvorfor vi ikke blot gennemførte en momsforhøjelse i 1987. Til det kan jeg svare, at de politiske muligheder ikke var til stede for en sådan egentlig momsforhøjelse. Ved at statens provenutab på de ophævede arbejdsgiverafgifter blev delvis inddækket af det nye arbejdsmarkedsbidrag, blev det skønnet, at der blev overensstemmelse mellem de samlede modgående prisvirkninger.

Når jeg har redegjort for baggrunden for indførelsen af ambien, skyldes det, at jeg synes, det fortjener at blive understreget, at ordningen betød en meget væsentlig positiv virkning for den danske økonomi i de fire år, den bestod. Denne virkning kom samfundsøkonomien som helhed til gode – samfundsøkonomisk blev ordningen uomtvistelig en succes.

Når vi så tabte sagen ved EF-Domstolen, må vi til gengæld indrømme, at vi juridisk set havde en mindre heldig hånd. Men den økonomiske virkning af ordningen skal men i det samlede billede, når beslutningsprocessen i forbindelse med ambilovens gennemførelse vurderes.

Efter EF-Domstolens afgørelse er der her hos os i Danmark ganske naturligt startet både en politisk proces og en mere teknisk proces i forbindelse med opfølgningen af EF-dommen. Det, der især har interesseret, har været, hvordan det kunne gå til, at Danmark gennemførte en lovgivning, der senere er blevet underkendt af EF-Domstolen. Om regeringen ikke var orienteret tilstrækkelig godt om lovens forhold til EF-reglerne, eller om det måske var uforvarsligt, at regeringen fremsatte lovforslaget i Folketinget i 1987.

Må jeg slå én ting fast med det samme: Regeringen var orienteret om de mulige problemer, som ambiordningen kunne have i forhold til EF-reglerne. Det fremgår også af den materialesamling, som regeringen nu i fuld offentlighed har fremlagt både i Markedsudvalget og i Skatteudvalget. Det ses af materialesamlingen, at netop spørgsmålet om EF-retten optog og måtte optage embedsmændene og ministre meget under hele forløbet i efteråret i 1987,